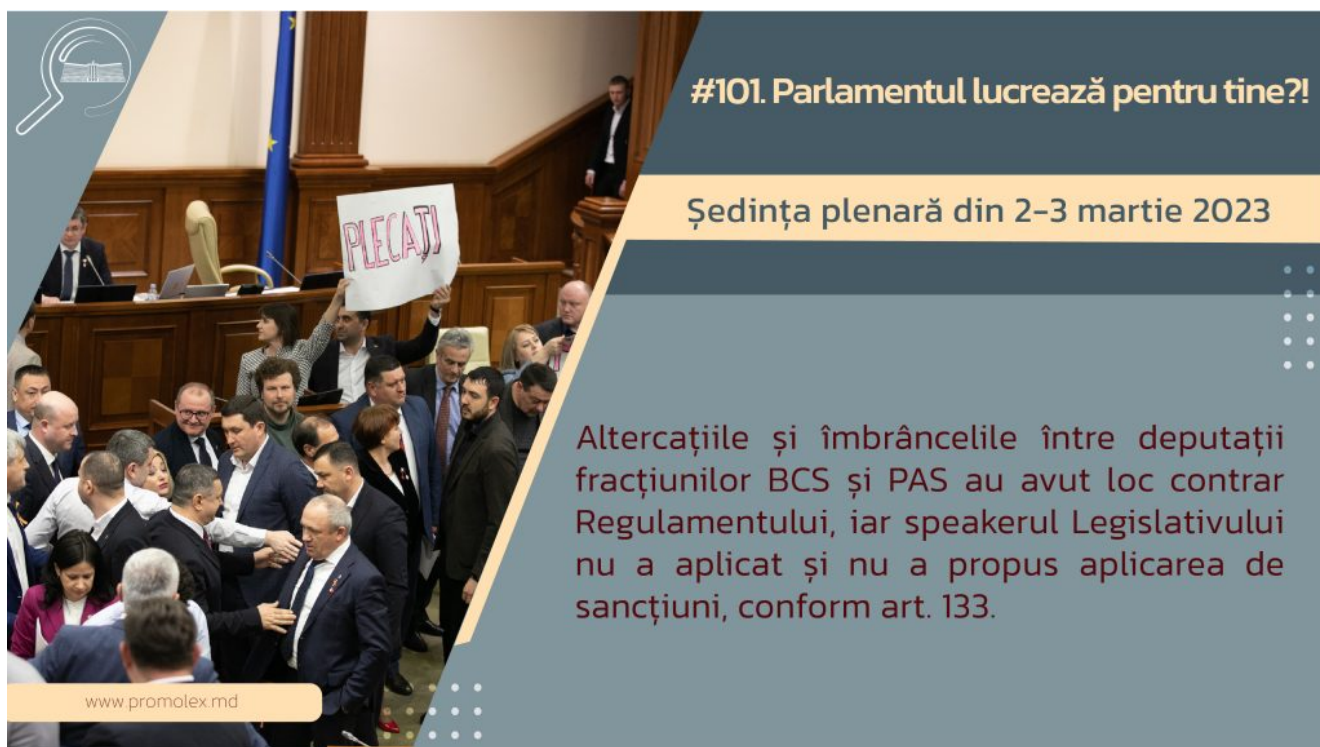

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?! Monitorizarea civică a ședinței plenare din 2-3 martie 2023

În ultimele două săptămâni, Parlamentul s-a întrunit într-o ședință plenară care s-a desfășurat pe parcursul a două zile – 2 și 3 martie curent. Pentru prima dată în această sesiune, plenul Parlamentului și-a exercitat funcția de control parlamentar. Totodată, contrar Regulamentului Legislativului, deputații s-au implicat în altercații. Tensiunile au început în momentul prezentării și votării proiectului privind implementarea considerentelor unor hotărâri ale Curții Constituționale (înlocuirea sintagmelor „limba de stat”/ „limba moldovenească” cu sintagma „limba română”), parlamentarii fracțiunii Blocului Comuniștilor și Socialiștilor (BCS) blocând tribuna centrală, în semn de protest.

Asociația Promo-LEX atrage atenția că, potrivit Regulamentului Parlamentului, se interzic atât tulburarea dezbaterilor sau crearea agitației în sala de ședințe, cât și blocarea tribunelor sau crearea unor condiții de imposibilitate a continuării ședinței. Încălcarea prevederilor Regulamentului atrage aplicarea sancțiunilor conform art. 133. Totuși, speakerul Parlamentului nu a aplicat și nu a propus aplicarea de sancțiuni. În acest sens, deputații sunt îndemnați să se abțină de la tulburarea ordinii și întreruperea lucrărilor Parlamentului, iar Președintele ședinței să asigure ordinea și respectarea Regulamentului.

În ce privește exercitarea funcției de control parlamentar, Promo-LEX apreciază audierea, inclusiv în prezența și cu participarea reprezentanților autorităților publice vizate, a 5 rapoarte ale Curții de Conturi, dintre care 4 rapoarte anuale pentru anii 2020/2021, dar atrage atenția asupra necesității respectării termenelor legale în vederea audierii rapoartelor instituțiilor publice.

Ordinea de zi a ședinței a fost modificată în proporție de **137,5 %** și a inclus, în urma mai multor modificări operate, 26 de subiecte (21 proiecte și 5 rapoarte). În opinia Asociației Promo-LEX rulajul mare al modificării ordinii de zi influențează nefavorabil transparența și previzibilitatea procesului legislativ. 3 solicitări de amânare a proiectelor de pe ordinea de zi au parvenit, din partea comisiilor, pe 3 martie, contrar Regulamentului Parlamentului care prevede că modificarea și completarea ordinii de zi poate avea loc numai la prima ședință plenară a săptămânii de lucru.

Transparența decizională a fost afectată în proporție de **60%**, mai exact în cazul a 12 proiecte, din totalul de 20 votate, inclusiv în privința unui proiect înregistrat de Guvern cu solicitarea de a fi examinat în mod prioritar. Transparența decizională a fost afectată prin nepublicarea a 10 rapoarte ale comisiilor permanente și a altor acte aferente proiectelor, precum și prin nerespectarea termenului prevăzut

pentru prezentarea recomandărilor părților interesate în cazul a 3 proiecte de legi.

Cu referire la proiectul de lege propus de Guvern (nr. 242/2022) cu scopul combaterii fenomenului depășirii limitei de viteză, Promo-LEX atrage atenția asupra modului vicios de propunere și acceptare a amendamentelor deputaților care nu corespund condițiilor ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite (amendament privind modificarea prevederilor contravenționale și penale care se referă la alegeri și publicitate politică). Evidențiem că potrivit art. 32 din Legea 100/2017, dacă proiectul actului normativ a fost completat cu aspecte și concepte noi sau dacă mai mult de 30% din textul proiectului actului normativ a fost modificat, acesta trebuie remis repetat spre avizare și consultare publică.

La începutul ședinței plenare și-au înregistrat prezența 83 de deputați. Frațiunea Partidului Politic Șor (PPȘ) a boicotat, din nou, ședința, iar deputații fracțiunii BCS au părăsit sala înaintea aprobării ordinii de zi, în semn de protest față de refuzul majorității parlamentare de creare a unei comisii pentru elaborarea unei declarații comune pentru pace. Timpul de desfășurare a ședinței din 2-3 martie a fost de circa 10 ore 44 min, cu 3 pauze de 18 ore 52 min.

Amintim că, în perioada anilor 2021–2025, activitatea Parlamentului Republicii Moldova este supusă unei monitorizări exhaustive în cadrul Programului Promo-LEX "Democrație, Transparență și Responsabilitate". Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

Pentru informații suplimentare:

Alla Ceapai, comunicatoare Asociația Promo-LEX

GSM: 060228002; alla.ceapai@promolex.md